

Sygn. akt III CNP 13/17

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa U. S.A. z siedzibą w K. nr KRS (...)
przeciwko W. sp. z o.o. z siedzibą w K. nr KRS (...)
o stwierdzenie nieważności uchwały,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 6 listopada 2017 r.,
na skutek skargi strony pozwanej
o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku zaocznego Sądu Okręgowego w K.
z dnia 3 grudnia 2014 r., sygn. akt IX GC (...),

- 1) odrzuca skargę;**
- 2) zasądza od skarżącej na rzecz powódki kwotę 450,-
(czterysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem zaocznym z dnia 3 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy w K. stwierdził nieważność uchwały nr [...] Nadzwyczajnego Zgromadzenia pozwanej W. spółki z o.o. w K. z dnia 6 czerwca 2014 r. w przedmiocie odwołania prezesa zarządu spółki P.M..

Pozwana zaskarżyła powyższy wyrok i zarzucając naruszenie art. 250 k.s.h. oraz art. 133 § 2 k.p.c. wniosła o stwierdzenie jego niezgodności z art. 252 § 1 i 250 k.s.h. oraz art. 133 § 2 k.p.c. Wskazała, że poniosła szkodę w wyniku uznania przez P.M. po wydaniu zaskarżonego wyroku rzekomych długów pozwanej w kwotach 500000 zł, 21000 zł, co do których toczą się postępowania przed sądami powszechnymi i 366000 zł, co do której toczy się postępowanie egzekucyjne. Szkada powstała również wskutek cofnięcia wniosku o ogłoszenie upadłości pozwanej z możliwością zawarcia układu i poparcia wniosku o ogłoszenie upadłości likwidacyjnej, cofnięcia pełnomocnictwa dotychczasowym pełnomocnikom pozwanej, zmiany adresu dla doręczeń w sprawie upadłościowej oraz złożeniu szeregu oświadczeń o uchyleniu się od skutków prawnych umów i porozumień zawartych przez pozwaną, co miało na celu pozbawienie pozwanej wiarygodności do powoda w kwocie 193 708,51 zł, wykreowanie zobowiązań pozwanej do osób fizycznych i kosztów obrony przed tymi roszczeniami.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżąca wniosła skargę na podstawie art. 424¹ § 1 i § 2 k.p.c. Zgodnie z paragrafem pierwszym można żądać stwierdzenia niezgodności prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, podczas gdy zaskarżony wyrok zaoczny został wydany przez Sąd pierwszej instancji. Wyjątkowo dopuszczalne jest zaskarżenie prawomocnego orzeczenia wydanego przez sąd pierwszej instancji, przy spełnieniu przesłanek określonych w paragrafie drugim, który uzależnia dopuszczalność skargi od kumulatywnego spełnienia dwóch przesłanek: istnienia wyjątkowego przypadku oraz występowania niezgodności z prawem o kwalifikowanym charakterze, wynikającej z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. Z brzmienia art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. wynika, że w przypadku powołania tej podstawy skargi skarżący powinien wykazać istnienie wyjątkowego wypadku uzasadniającego jej wniesienie. Wymóg ten dotyczy zarówno przyczyn niezgodności z prawem zaskarżonego orzeczenia jak i przyczyn, dla których strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych umożliwiających zaskarżenie orzeczenia. Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przyczyny te muszą mieć charakter wyjątkowy w znaczeniu obiektywnym

i wystąpić z powodów nadzwyczajnych, niezależnych od strony i niemożliwych do przezwyciężenia - taką przyczyną może być katastrofa, klęska żywiołowa, uzyskanie błędnej informacji od pracownika sądu, ciężka choroba, czy wyjątkowe okoliczności leżące po stronie osób trzecich uniemożliwiające zaskarżenie niekorzystnego dla niej orzeczenia. Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że podstawę skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu pierwszej instancji w oparciu o art. 424 § 2 k.p.c. może także stanowić zamknięcie drogi do instancji odwoławczej wskutek naruszenia uprawnień chronionych przepisami konstytucyjnymi i bezzasadne odrzucenie środka zaskarżenia pozbawiające stronę możliwości obrony jej praw (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., III CNP 4/06, OSNC 2006 r., nr 6, poz. 113, z dnia 4 lipca 2006 r., V CNP 86/06, OSNC 2007 r., nr 3, poz. 47, z dnia 30 listopada 2007 r., III CNP 67/07, OSNC - ZD 2008 r., nr C, poz. 90, z dnia 14 października 2010 r., I CNP 52/10, nie publ., z dnia 16 maja 2008 r., I CNP 21/08, nie publ., z dnia 11 maja 2012 r., I CNP 1/12, nie publ., z dnia 12 lipca 2013 r., II CNP 74/12, nie publ., z dnia 15 marca 2017 r., V CNP 70/16, nie publ.). Skarżąca w obszernym uzasadnieniu przywołała okoliczności mające uzasadniać przesłanki bezprawności orzeczenia formalnego uniemożliwiającego wniesienie sprzeciwu podlegające ocenie przy rozpoznaniu skargi łącznie z innymi przesłankami, jak również okoliczności w celu wykazania niezgodności wyroku zaocznego z prawem.

Powołanie omawianej podstawy skargi nie eliminuje obowiązku uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody spowodowanej zaskarżonym orzeczeniem (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). Sąd Najwyższy wyjaśnił, że wymagania określone w art. 424⁵ § 1 k.p.c. powinny być spełnione w sposób kumulatywny, a nadto iż każde z nich ma charakter samoistny, powinno być zatem spełnione samodzielnie, niezależnie od innych (postanowienia z dnia 20 lipca 2005 r., IV CNP 1/05, z dnia 7 sierpnia 2012 r., III CNP 14/12, nie publ.). Zachowanie powyższych wymagań konstrukcyjnych skargi podlega badaniu przez Sąd Najwyższy przy wniesieniu skargi, uchybienie im nie podlega sanowaniu, zaś brak któregośkolwiek z elementów skutkuje odrzuceniem skargi *a limine* (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).

W zakresie wymogu określonego w punkcie czwartym tego przepisu konieczne jest dokonanie wyodrębnionego wywodu i uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody ze wskazaniem, że już nastąpiła oraz określeniem jej zakresu i rozmiaru. Skarżący powinien nadto wykazać w skardze istnienie związku przyczynowego pomiędzy szkodą a wydaniem zaskarżonego wyroku, przy czym chodzi o normalny związek przyczynowy w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. Nie jest więc wystarczające stwierdzenie związku przyczynowego jako takiego lecz stwierdzenie, czy wydanie wyroku o określonej treści jest taką przyczyną określonej szkody, która normalnie powoduje tego rodzaju skutki. Skarżąca powstanie szkody łączy wyłącznie z czynnościami prezesa spółki działającego, w jej ocenie, na szkodę spółki. Normalnym skutkiem wyroku stwierdzającego nieważność uchwały w przedmiocie odwołania danej osoby z funkcji prezesa spółki jest przywrócenie stanu sprzed podjęcia uchwały a więc możliwość sprawowania przez osobę odwołaną funkcji prezesa spółki. Brak natomiast normalnego związku przyczynowego pomiędzy wydaniem takiego wyroku a rodzajem czynności podejmowanych przez tę osobę i ich skutkami dla spółki. Nie można bowiem przyjąć, że normalną przyczyną podjęcia przez prezesa spółki czynności mogących wyrządzić szkodę spółce jest wyrok stwierdzający nieważność uchwały w przedmiocie jego odwołania a normalnym jego następstwem jest wyrządzenie spółce szkody w sposób opisany przez skarżącego. Dodać też trzeba, że wymogu wykazania szkody nie spełnia odwołanie się przez pozwaną do szkody hipotetycznej, czy mogącej powstać w przyszłości, a tak należy zakwalifikować wierzytelności osób trzecich, co do których toczy się postępowanie sądowe. Okoliczności dotyczące nie przekazania dokumentacji, wniosku o ogłoszenie upadłości, odwołania pełnomocnictw czy złożenia oświadczeń nie mogą stanowić uprawdopodobnienia szkody, skoro skarżąca nie wyraziła jej w tym zakresie kwotowo.

Brak spełnienia w skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. powoduje odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej (art. 424⁸ § 1 k.p.c.). O kosztach postępowania skargowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ i 424¹² k.p.c. oraz § 2 pkt 3 i 10 ust. 5 pkt 2 w zw. z § 20

rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

jw